

Valsts ieņēmumu dienests

Informatīvais materiāls

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no virtuālās valūtas pārdošanas ienākuma

Virtuālā valūta ir vērtības digitālais atspoguļojums, kas var būt digitāli nosūtīts, glabāts vai tirgots un funkcionēt kā apmaiņas līdzeklis, bet nav atzīts par likumīgu maksāšanas līdzekli, nav uzskatāms par banknoti un monētu, bezskaidru naudu un elektronisko naudu, kā arī nav monetārā vērtība, kura uzkrāta maksājuma instrumentā, kas tiek izmantots Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā minētajos gadījumos.

Ja fiziskā persona atsavina virtuālo valūtu saimnieciskās darbības ietvaros vai ģenerē virtuālo valūtu, šāds ienākums tiek klasificēts kā ienākums no saimnieciskās darbības un ir apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – nodoklis) no saimnieciskās darbības.

Citos gadījumos šis ienākums ir kvalificējams kā ienākums no virtuālās valūtas pārdošanas ir ar nodokli apliekams ienākums kā ienākums no kapitāla pieauguma.

Kapitāla pieaugumu no virtuālās valūtas nosaka, no virtuālās valūtas atsavināšanas cenas atņemot sākotnējo iegādes vērtību. Ja nav iespējams noteikt virtuālās valūtas sākotnējo iegādes vērtību, par tā iegādes vērtību uzskata 0.

Par virtuālās valūtas pārdošanas (atsavināšanas) cenu uzskata naudas vai naturālā izteiksmē saņemto samaksu. Savukārt par virtuālās valūtas iegādes vērtību uzskata vērtību, par kādu nodokļa maksātājs iegādājies virtuālo valūtu. Savukārt kā kapitāla aktīvam tās iegādes vērtībā tiek iekļauti arī izdevumi, kas saistīti ar tā iegūšanu: valsts nodeva par darījuma noformēšanu, valsts nodeva lietā par apstiprināšanu mantojuma tiesībās vai lietā par pēdējās gribas rīkojuma akta vai mantojuma līguma stāšanos likumīgā spēkā, komisijas nauda un citi līdzīgi izdevumi. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī samaksātie procentu maksājumi par kredītu šā kapitāla aktīva iegādei, ja dokumentāri apliecināta informācija ļauj identificēt kredīta un virtuālās valūtas iegādes saistību.

Ienākumam no virtuālās valūtas pārdošanas, ja tas kvalificējams kā ienākums no kapitāla pieauguma, piemēro nodokļa 20 % likmi.

Virtuālo valūtu sauc arī par kriptovalūtu, turklāt katrai no tām ir savs nosaukums (piemēram, *Bitcoin, Ethereum, Litecoin*).

1. piemērs

Fiziskā persona par 1260 euro 2019. gada 2. maijā pārdeva kriptovalūtu Bitcoin, kas nopirkta 20XX. gada 15. decembrī par 1260 ASV dolāriem (konvertēti no dolāriem uz euro pēc noteiktā konvertācijas kursa pārdošanas datumā – 1110,33 euro).

Ar nodokli apliek 149,67 euro (1260 – 1110,33).

Ienākumu no kapitāla, kura nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē euro saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu tās dienas sākumā, kad ienākums no kapitāla aprēķināts.

2. piemērs

Fiziskā persona par 1260 euro pārdeva kriptovalūtu Bitcoin, kas nopirkta 20XX. gada 23. decembrī, bet nav saglabājušies kriptovalūtas iegādes dokumenti.

Ja kriptovalūtas iegādes dokuments (maksājuma uzdevums) nav saglabājies, nodokli maksā no 1260 euro, neņemot vērā tā iegādes vērtību.

Ja virtuālā valūta iegūta mantojuma ceļā, par tās iegādes vērtību uzskata attiecīgi mantojuma masā ietilpstošās norādītās konkrētās virtuālās valūtas vērtību.

Ja virtuālā valūta iegūta uz dāvinājuma līguma pamata, par tās iegādes vērtību uzskata attiecīgi dāvinājuma līgumā norādītās konkrētās virtuālās valūtas vērtību, kas nav lielāka par virtuālās valūtas atsavināšanas cenu.

3. piemērs

Fiziskā persona par 3000 euro pārdeva kriptovalūtu Ethereum, kas iegūta īpašumā uz dāvinājuma līguma pamata, kurā norādīta šīs kriptovalūtas vērtība 2100 euro.

Ar nodokli apliekamais ienākums ir 900 euro (3000 – 2100).

4. piemērs

Fiziskā persona par 3000 euro pārdeva kriptovalūtu Ethereum, kas saņemta kā dāvana dzimšanas dienā bez līguma.

Ar nodokli apliekamais ienākums ir 3000 euro.

5. piemērs

Fiziskā persona par 1500 euro pārdeva kriptovalūtu Litecoin, kas iegūta mantojumā. Mantojuma apliecībā norādīta šīs kriptovalūtas vērtība – 1600 euro.

Kriptovalūtas pārdošanas rezultātā nav gūts ienākums – kriptovalūta pārdota ar 100 euro (1500 – 1600) zaudējumiem, ar nodokli apliekamais ienākums neveidojas.

6. piemērs

Fiziskā persona par 1400 euro pārdeva kriptovalūtu Litecoin, kas iegūta mantojumā, mantojuma apliecībā nav norādīta šīs kriptovalūtas vērtība.

Ar nodokli apliekamais ienākums ir 1400 euro.

Fiziskā persona – Latvijas rezidents – par ienākumu no virtuālās valūtas atsavināšanas iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID) deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma atkarībā no ceturksnī gūto ienākumu apmēra:

1) līdz ceturksnim sekojošā mēneša piecpadsmitajam datumam, ja kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī **pārsniedz 1000 euro**;

2) līdz taksācijas gadam sekojošā gada 15. janvārim, ja kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī **nepārsniedz 1000 euro**.

Komersants, individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, iestāde, organizācija, biedrība un nodibinājums (turpmāk – ienākuma izmaksātājs), izmaksājot fiziskajai personai – Latvijas nerezidentam – ienākumu no virtuālās valūtas atsavināšanas, ienākuma izmaksas vietā ietur nodokli, piemērojot 3 % likmi, un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā.

Lai piemērotu iegādes izdevumus un pārrēķinātu nodokli, piemērojot nodokļa 20 % likmi, fiziskā persona – Latvijas nerezidents – ieturēto nodokli norāda pārskata perioda deklarācijā par ienākumu no kapitāla pieauguma un gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarācijā, kuru iesniedz, sākot ar pēctaksācijas gada 1. martu.

Nerezidentam nav pienākums iesniegt VID deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma vai gada ienākumu deklarāciju, ja ienākuma izmaksātājs ienākuma izmaksas brīdī ir ieturējis nodokli.

Fiziskai personai – Latvijas nerezidentam – likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” noteiktais deklarācijas par ienākumu no kapitāla pieauguma iesniegšanas pienākums – līdz ienākuma gūšanas mēnesim sekojošā mēneša piecpadsmitajam datumam – attiecas tikai uz gadījumiem, ja nodokli neietur izmaksas brīdī.

Deklarācijas par ienākumu no kapitāla pieauguma veidlapas paraugu apstiprina un tās aizpildīšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumi Nr. 662 “Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību” (turpmāk – noteikumi Nr. 662).

Deklarācija par ienākumu no kapitāla pieauguma (noteikumu Nr. 662 3. pielikums) sastāv no:

1) pārskata perioda deklarācijas par ienākumu no kapitāla pieauguma;

2) pārskata perioda deklarācijas par ienākumu no kapitāla pieauguma pielikuma “Informācija par darījumiem, kas uzsākti, bet nav pabeigti vienā taksācijas gadā”;

3) gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarācijas.

VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā deklarācijas par ienākumu no kapitāla pieauguma var atrast sadaļā “Dokumenti” – “No veidlapas” – “Iedzīvotāju ienākuma nodokļa dokumenti”.

Virtuālās valūtas maiņas darījuma rezultātā, ja viena virtuālā valūta tiek samainīta pret otru, kad abām ir pieaugusi vērtība no pirmās virtuālās valūtas pirkšanas brīža, nodokļa maksāšanas pienākumu atliek līdz brīdim, kamēr maiņas rezultātā iegūtā virtuālā valūta tiks pārvērsta *euro* vai citā valūtā.

Tādējādi par ienākuma gūšanas dienu ienākumam no virtuālās valūtas pārdošanas uzskata dienu, kad maksātājs saņem naudu vai citas lietas.

7. piemērs

20XX. gada janvārī fiziska persona samainīja par 850 euro pirktu kriptovalūtu Bitcoin pret kriptovalūtu Ethereum, gūstot vērtības pieaugumu, bet šogad pārdeva pret 1000 euro, tā paša mēneša beigās nopērkot vietā atkal kriptovalūtu Bitcoin par 1000 euro.

Ar nodokli apliekamais ienākums ir 150 euro (1000 – 850).

Līdz nākamā gada 15. janvārim fiziskā persona VID iesniedz deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma.

8. piemērs

Fiziskā persona taksācijas gadā pārdeva kriptovalūtu Bitcoin Cash un saņēma ienākumu no šī darījuma. Kriptovalūta Bitcoin Cash nopirkta par 1998 euro, pārdota par 2200 euro.

Ar nodokli apliekamais ienākums ir 202 euro (2200 – 1998).

Līdz nākamā gada 15. janvārim fiziskā persona VID iesniedz deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma:

Ieņēmumi no kapitāla aktīva atsavināšanas	Saņemtā ieņēmumu daļa ²	Izdevumi, kas saistīti ar kapitāla aktīva iegādi (ar veiktajiem ieguldījumiem)	Attiecināmā izdevumu daļa ² (4.:3.x 5.)	Ārvalstī samaksātais nodoklis	Apliekamais ienākums no kapitāla aktīva atsavināšanas (3. – 5. vai 4. – 6.)	Aprēķinātais (vai ieturētais ³) iedzīvotāju ienākuma nodoklis (8. x nodokļa likme – 7.)
3	4	5	6	7	8	9
> 2200,00		1998,00			202,00	40,40
>						

Nodokli – 40,40 euro – samaksā līdz nākamā gada 30. janvārim.

Zaudējumus, kas radušies no kapitāla aktīvu – virtuālās valūtas – atsavināšanas, var segt tikai ar pozitīvu kapitāla pieaugumu, kas radies, atsavinot šā paša veida kapitāla aktīvus.

9. piemērs

Fiziskā persona janvārī pārdeva kriptovalūtu Cardano par 1500 euro, kas bija pirktā par 1550 euro. Tā paša gada martā nopirka kriptovalūtu Bitcoin par 800 euro un pārdeva septembrī par 1800 euro.

Ar nodokli apliekamais objekts ir 1000 euro (1800 – 800), ko pēc gada kapitāla ienākuma precizēšanas var samazināt par 50 euro (1500 – 1550).

Līdz nākamā ceturkšņa piecpadsmitajam datumam (15. oktobrim) fiziskā persona VID iesniedz deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma un veic nodokļa apmaksu, bet, sākot ar pēctaksācijas gada 1. martu, gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarāciju, lai atgūtu pārmaksāto nodokli.

Ienākuma veids*	Ieņēmumi no kapitāla aktīva atsavināšanas	Izdevumi, kas saistīti ar kapitāla aktīva iegādi (ar veiktajiem ieguldījumiem)	Apliekamais ienākums no kapitāla aktīvu atsavināšanas (3. – 4.)	Aprēķinātais (ieturētais) iedzīvotāju ienākuma nodoklis atbilstoši taksācijas gada laikā iesniegtajai deklarācijai DK	Aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis (5. x nodokļa likme)	Pārmaksātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis (6. – 7.)
2	3	4	5	6	7	8
C	1500,00	1550,00	-50,00	X	-10,00	X
C	1800,00	800,00	1000,00	X	200,00	X
Kopā	X	X	X	200,00	190,00	10,00

Nodokļa maksātājs iemaksā budžetā aprēķinātā nodokļa summu ne vēlāk kā 15 dienu laikā no likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla pieauguma iesniegšanas dienas.

Iedzīvotāju ienākuma nodokli no kapitāla pieauguma pārskaita uz šādu kontu:

Saņēmējs	Valsts kase
Reģistrācijas numurs	90000050138
Konta numurs	LV91TREL1060000110000
Saņēmēja BIC kods	TRELLV22

Detalizēta informācija pieejama VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā “Nodokļi” – “Iedzīvotāju ienākuma nodoklis”.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID Konsultatīvo tālruni 67120000, izvēloties pirmo tēmu “Nodokļi”, konsultēties klātienē ikvienā VID klientu apkalpošanas centrā vai arī uzdot savu jautājumu VID tīmekļvietnes sadaļā “Kontakti/Uzdot jautājumu VID”.

2019. gada 17. janvāris

Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvalde